

הפינה המקצועית

עם עומר בן יאיר, סמנכ"ל מקצועי גמל ופנסיה, אלטשולר שחם

חובת חיסכון פנסיוני לעצמאי - מהו סכום ההפקדה ומה קורה כאשר מדובר בעצמאי שבמקביל מועסק כשכיר?

החל מינואר 2017 חלה חובת הפקדה לחיסכון פנסיוני לעצמאי¹ שיש לו הכנסה מעסק או משלח יד. החובה אינה חלה על עצמאי שגילו בתום שנת המס מתחת ל-21 או שגילו מעל גיל פרישה מוקדמת² (60 נכון ל-2024), או שטרם חלפו שישה חודשים מהמועד שבו נרשם לראשונה כעוסק³. בנוסף, חובת ההפקדה אינה חלה על עצמאי שביום 1.1.2017 גילו היה 55 ומעלה.

סכום ההפקדה המינימלי מחושב בכל שנת מס לפי שתי מדרגות, כנגזרת של הכנסתו השנתית החייבת⁴ של העצמאי ועד לתקרת הכנסה חייבת בגובה השכר הממוצע במשק, העומד על 150,432 ₪ (בשנת 2024):

(1) עבור חלק מההכנסה החייבת בשנת המס ועד למחצית השכר הממוצע במשק (75,216 ₪) יש להפקיד 4.45%.

(2) עבור יתרת ההכנסה ועד השכר הממוצע במשק (כלומר עבור הכנסה מ-75,216 ₪ ועד 150,432 ₪) יש להפקיד 12.55%.

עבור יתרת ההכנסה השנתית החייבת העולה על השכר הממוצע במשק, אין חובת הפקדה לחיסכון פנסיוני. לצורך הדוגמה, עצמאי שהכנסתו השנתית החייבת בשנת 2024 עומדת על 300,000 ₪ נדרש להפקיד לחיסכון הפנסיוני סכום של 12,786.72 ₪ ($75,216 \times 4.45\% + 75,216 \times 12.55\%$).

כאשר מדובר בעצמאי שבמקביל מועסק כשכיר, אזי הסכום שמופקד בגינו לחיסכון הפנסיוני כשכיר (סכום תגמולי העובד + סכום תגמולי המעסיק + סכום רכיב הפיצויים) נלקח בחשבון ומקוזז מהסכום שנדרש להפקיד כעצמאי.

נחזור לדוגמה של העצמאי שהכנסתו השנתית החייבת בשנת 2024 היא 300,000 ₪, וכעת נוסיף נתון חדש לפיו כשכיר מופקדים בגינו לחיסכון הפנסיוני 18.5% משכר של 10,000 ₪ בחודש (120,000 ₪ בשנה). מאחר וסכום ההפקדות השנתי של אותו עצמאי כשכיר עומד על 22,200 ₪, ועולה על 12,786.72 ₪, הרי שמילא את חובת ההפקדה כעצמאי.

לעומת זאת, במידה ושכרו הפנסיוני החודשי היה עומד על 5,000 ₪ בלבד, אזי סך ההפקדות כשכיר היו מסתכמות ב-11,100 ₪, ולכן, ידרש להפקיד כעצמאי עוד 1,686.72 ₪ על מנת לעמוד בחובת ההפקדה המינימלית לעצמאי.

לעניין זה, חשוב לוודא שרו"ח או יועץ/ת המס מדווחים למס הכנסה בדוח השנתי על ההפקדות הפנסיוניות הן כשכיר והן כעצמאי. חשוב להזכיר, כי אי הפקדה לחיסכון פנסיוני כחוק, עלולה לגרום דרישה לתשלום קנס בגובה 500 ₪⁵ בגין כל שנת מס.

הערות משפטיות: המאמר מתייחס לנשים וגברים כאחד. המידע לעיל מוגש כמידע כללי בלבד וכשירות לציבור הסוכנים ונכון ליום 6.6.2024. המידע ערוך באופן תמציתי ומנוסח בלשון פשוטה, לפיכך לא מכסה את כל המקרים והנסיבות שייתכנו. המידע לעיל אינו מהווה ייעוץ משפטי, המלצה ו/או חוות דעת, ואין בו כדי להוות תחליף להוראות החוק ו/או התקנון ו/או ייעוץ ו/או שיווק פנסיוני אישי ו/או ייעוץ מס המותאמים לצרכי הלקוח ו/או תחליף להם. האמור לעיל כפוף להוראות התקנונים הרלוונטיים, להוראות ההסדר התחיקתי ולנהלי החברות. השימוש במידע המפורט לעיל הוא על אחריותו הבלעדית של המשתמש. ט.ל.ח.

1. בהתאם לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016.

2. כהגדרתו בחוק גיל פרישה, התשס"ד - 2004

3. לפי סעיף 52 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975

4. הכנסה חייבת כהגדרתה בפקודת מס הכנסה

5. 500 ₪ נכון לשנת המס 2017. סכום הקנס מתעדכן ב-1 בינואר בכל שנה, בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר של השנה הקודמת;